

jord. Naar det ærede Medlem siger, at de skulle have lige Andel i den gode Jord, er jeg fuldt enig med ham deri, men jeg hævder ud fra dette foreliggende Materiale, at de have lige Andel i den gode Jord og i den daarlige ogsaa. Vi have nemlig Gennemsnittet af Statshusmandsjord sammen med Gennemsnittet af Jorden i Almindelighed, det er lige Andel i godt og ondt.

Formanden: Folketingsmanden for Skanderborg Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Jacob Christensen: Jeg kan med lige saa stor Ret spørge det ærede Medlem, om han vil benægte Rigtigheden af den Forklaring, der er given i denne statistiske Oversigt, hvori det slaas fast, at det fortrinsvis er daarlig Jord, som Husmændene faa, nemlig den, der er udskilt fra Gaardene, og at det samme Forhold har været gældende i tidligere Tid, at det var fortrinsvis den daarlige Jord, som den fandtes i Udmærkerne, der blev givet Husmændene til Dyrkning — altsaa længe før vi fik Loven om Statshusmænd. Dette Forhold er i alt væsentligt blevet opretholdt, ogsaa efter at vi have faaet Statskontrollen, der skulde paase, at Jorderne var af en saadan Beskaffenhed, at de egnede sig til mindre Landbrug. Det er det, jeg henstiller til de paagældende Kommissioner, at de i højere Grad, end sket er, vaage over, at det bliver god Jord, der skal udlægges, og ikke som hidtil fortrinsvis den daarlige.

N. P. Jensen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?

Formanden: Foreløbig maa vi slutte med de korte Bemærkninger.

Ovesen: Det har neppe overrasket nogen, at det foreliggende Lovforslag har givet Anledning til en meget indgaaende Debat baade her i Rigsdagen og ogsaa udenfor, al den Stund Forslaget er af den Beskaffenhed, at det rummer Muligheder for at kunne bruges i flere forskellige Øjemed.

Der er for det første dem, der med ærlig Villie ville bidrage til, at dette Lovforslag, der er en Revision af den bestaaende Lov, kan blive saa god som vel muligt, at den betydningsfulde Sag, vi her behandle, kan blive fremmet paa en saa god Maade, som det er muligt. Der er

dernæst andre Folk med specielle idealistiske Principper, der kunne finde Anledning til ved Hjælp af denne Sag at fremme deres Øjemed og eksperimenterere med dette Lovforslag i den Retning, de nu ønske; jeg kunde f. Eks. nævne Georgeisterne med deres idealistiske Jordrentebetragtninger. Saa er der de Folk, som ønske, at Jordbruget skulde gaa fra Selvejendom over til Fæste i en eller anden Form; det er den tredje Slags Folk — og det er vel dem, der ville rette de skarpeste Angreb mod Lovforslaget — thi det er dem, der have til Øjemed at bruge Lovforslaget mere eller mindre agitatorisk.

At vi kom ind paa en god Vej, da vi allerede i 1899 fik Loven om Jord til Landarbejdere, have Virkningerne gennem de 8 Aar saavel af Loven af 1899 som af dens Efterfølger, den nugældende Lov af 1904, vist. Vi have ikke forfejlet Maalet paa dette Omraade. Skønt der fra mange Sider rettes stærk Kritik mod de oprettede Statshuse, skal det nok vise sig, at der er faa eller ingen, der kunne paapege en bedre Vej. I alt Fald kender jeg ikke noget til, at der findes et Land, der har en bedre Lov paa dette Omraade. Jeg tror, at Ministeren har gjort klogt i at holde sig saa nær til den bestaaende Lov som muligt. De Ændringsforslag, han har fremsat, have da ogsaa været saa faa som muligt. Han har jo for øvrigt udtalt, at kunde der under Behandlingen findes Ændringer, der var fyldigere, gav Loven en bedre Form og udviklede dens Tanke bedre, vilde han være villig til at forhandle derom. Dette vil naturligvis sige, at de Ændringer, som under Forhandlingerne bevises at være tidssvarende, vil Ministeren gaa med til.

De Ændringsforslag, Ministeren har fremsat, ere, synes jeg, alle Fremskridt. Jeg skal først omtale Bestemmelsen i § 3 om de 6 Aar. Det kan ikke benægtes, at det i en vis Retning er et Fremskridt, men unægtelig er det i en anden Retning, overfor andre Ansøgere, i nogen Maade et Tilbageskridt, men det Udvalg, der kommer til at forhandle med Ministeren, kan maaske blive enig med ham om noget andet end det, der staar her. Jeg vilde ikke finde det saa helt urimeligt, om der kom en anden Form. I øvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind paa, om det skal være 6 Aar eller 5 Aar, eller om vi skulde gaa til at stryge det hele, saa Afgørelsen blev overladt til Amtskommissionerne, idet det samtidig blev indskærpet disse nøje at paase, at de Mænd, de gav Statslaan,